

Самостійна робота №13

Тема : «Науковий внесок українських і світових учених в розвиток заповідної та природоохоронної справи»

Завдання : ознайомтесь з видатними постатями , оберіть одного з українських та одного зі світових вчених і підготуйте про них доповідь

10 видатних українських учених у галузі заповідної та природоохоронної справи

- **Володимир Вернадський:** Основоположник учення про біосферу та ноосферу, перший президент Української академії наук, чий праці довели глобальну роль живих організмів у формуванні та збереженні умов на Землі.
- **Володимир Пільдес / Григорій Махлін / Микола Шарлемань:** Піонери українського заповідного руху 1920-х років, які науково обґрунтували створення перших національних заповідників («Конча-Заспа», «Асканія-Нова») для збереження еталонних степових ландшафтів.
- **Дмитро Зеров:** Видатний український ботанік і еколог, академік, який заклав наукові основи охорони рослинного світу України, досліджував торфовища та болота, ініціював створення низки заповідних об'єктів.
- **Микола Голубець:** Академік НАН України, засновник української шкільної екології та концепції екосистемного моніторингу, який зробив ключовий внесок у розбудову Карпатського біосферного заповідника.
- **Володимир Талієв:** Видатний ботанік і еколог, один із перших організаторів природоохоронної справи в Російській імперії та в Україні, автор ідей заповідання цілинних степів.
- **Юрій Шеляг-Сосонко:** Видатний геоботанік і еколог, член-кореспондент НАН України, який розробив концепцію екомережі України та обґрунтував принципи охорони рідкісних рослинних угруповань.
- **Олександр Пекло:** Відомий український зоолог і природоохоронець, чий дослідження орнітофауни стали основою для заповідання багатьох цінних водно-болотних угідь та лісових масивів.
- **Павло Погребняк:** Лісівник і еколог, академік, який розробив теорію лісової типології та наукові засади захисного лісорозведення і збереження лісових екосистем.
- **Микола Мариніч:** Географ і академік, який зробив вагомий внесок у розвиток ландшафтно-екології та теорії територіальної охорони природи (формування національних природних парків).

- **Сергій Стойко:** Видатний український лісівник і природоохоронець, дослідник пралісів Карпат, який обґрунтував необхідність збереження первинних лісових екосистем європейського значення.

10 видатних світових учених у галузі заповідної та природоохоронної справи

- **Александр фон Гумбольдт:** Німецький натураліст і географ, засновник екосистеми та географії рослин, який першим описав кліматичні пояси та взаємозв'язок життя й ландшафту.
- **Джон Мюр:** Шотландсько-американський натураліст, засновник концепції національних парків (зокрема Їллоустонського та Йосемітського) і руху за абсолютну заповідність дикої природи.
- **Олдо Леопольд:** Американський еколог і лісівник, автор «етики землі» (Land Ethic), який сформував сучасну філософію охорони природи як морального обов'язку людства перед екосистемами.
- **Рейчел Карсон:** Американська морська біологиня та письменниця, чия книга «Мовчазна весна» (1962) заклала підвалини сучасного глобального екологічного руху та заборони токсичних пестицидів.
- **Едвард Орл Вілсон:** Американський біолог, «батько біорізноманіття», який сформулював концепцію збереження біологічного різноманіття та запропонував виділити половину площі планети під природні заповідники (проект *Half-Earth*).
- **Джеймс Лавлок:** Британський еколог і винахідник, автор «Гіпотези Геї», яка розглядає Землю як єдиний саморегульований суперживий організм.
- **Арне Несс:** Норвезький філософ, засновник концепції «глибинної екології» (Deer Ecology), яка стверджує самоцінність усіх живих істот незалежно від їхньої користі для людини.
- **Джейн Гудолл:** Британська приматологиня і антропологиня, чії багаторічні дослідження диких шимпанзе змінили світове ставлення до захисту прав тварин та охорони їхнього природного середовища.
- **Норман Маєрс:** Британський еколог, який запропонував і обґрунтував глобальну концепцію «гарячих точок біорізноманіття» (*biodiversity hotspots*) для пріоритетного фінансування та заповідання.
- **Барбара Ворд:** Британська економістка та екологічна піонерка, яка об'єднала економічний розвиток і захист довкілля в концепцію сталого розвитку, підготувавши ґрунт для перших самітів ООН із охорони природи.